

Seminaroppgavesett 8

A. Inntektsfordeling

- (a) Forklar kort hva som er de viktigste trekkene i utviklingen av kvinners inntekt (i Norge) de siste 20 årene.
- (b) Kvinner har i gjennomsnitt lavere inntekt enn menn. Diskuter i hvilken grad dette er et fordelingsproblem.

Kilde: De to pensumartiklene av H. Bojer.

B. Effektivitet

Tre betingelser som må være oppfylt for at vi skal ha en effektiv ressursallokering er:

- I. Marginale produksjonskostnader må være den samme for alle produsentene av en vare.
  - II. Marginal betalingsvillighet må være lik for alle kjøperne av en vare.
  - III. Marginal betalingsvillighet for en vare må være lik marginale kostnader.
- a) Forklar hvorfor I vil være oppfylt i et marked med fullkommen konkurranse.
  - b) Vis hvordan det er mulig med gjensidig fordelaktig bytte mellom to konsumenter, A og B, dersom de har ulik marginal betalingsvillighet for gode 1, målt i enheter av gode 2.
  - c) Hvilke forutsetninger (I-III) blir brutt hvis: (i) det er negative eksterne virkninger i produksjonen av en vare og markedet er uregulert, (ii) produsentene i et marked samarbeider om å ta en høyere pris enn likevektsprisen under fullkommen konkurranse, (iii) en kommune legger ut et areal for salg. En kjøpegruppe får et visst antall tomter til en lavere pris enn resten av kjøperne. Forklar!

C. Eksterne virkninger

- (a) Kommenter (diskuter) følgende utsagn fra en samfunnsøkonomisk synsvinkel:
  - (i) "Rushtidsavgift er en dårlig ide. Vi sitter i kø til jobben og så må vi attpåtil betale for det!"
  - (ii) "Omsettelige kvoter er uheldig for det gir de rike mulighet til å kjøpe seg bort fra rensing"
- (b) Anta at det skal innføres miljøavgifter på en rekke forurensende produkter, og at det er store protester på dette fra velgerne. Argumentene som brukes er:
  - (i) at avgiftsnivået er høyt nok allerede, slik at myndighetene tar inn nok avgifter til å kunne rense opp i forurensingene.

- (ii) avgiften rammer urettferdig - de rike har råd til å kjøpe de forurensende produktene, selv med avgift.

Miljøvernministeren ber deg skrive et notat på 3-4 sider som svarer på kritikken. Notatet må kunne leses av ikke-økonomer!

D. Eksterne virkninger

Hvilke typer eksterne virkninger tas hensyn til i et marked uten offentlige inngrep, og for hvilke eksterne virkninger vil dette trolig ikke skje. Gi et par eksempler og forklar kort. (jfr. Coase-teoremet)

Ekstraoppgave

Anta at markedets etterspørsel etter et bestemt konsumgode er gitt ved

$$p = 250 - x,$$

der p er prisen pr. enhet og x er omsatt kvantum. Marginalkostnaden i produksjonen av godet er konstant og lik 50 for alle produsenter, slik at markedets tilbudskurve er gitt ved

$$p = 50.$$

- (1) Vis at med perfekt konkurranse er omsatt kvantum i likevekt lik 200.

Anta at produksjonen forurensar, og at den marginale forurensningskostnaden er lik x .

- (2) Hva blir uttrykket for den samfunnsøkonomiske marginalkostnaden ved å produsere et kvantum x ?

- (3) Vis at det samfunnsøkonomisk optimale produksjonskvantum er 100.

- (4) Hva blir effektivitetstapet ved uregulert konkurranse?

- (5) Drøft virkningen på produsentenes tilpasning av å innføre en stykkavgift pr. produsert enhet på 100 og forklar hvorfor omsatt kvantum i den nye likevekten blir lik 100.

- (6) Hva er den samfunnsøkonomiske marginalkostnaden i den samfunnsøkonomisk optimale likevekten?

- (7) Hvor stort blir det totale avgiftsbeløpet til myndighetene?

- (8) Hvem betaler avgiften?